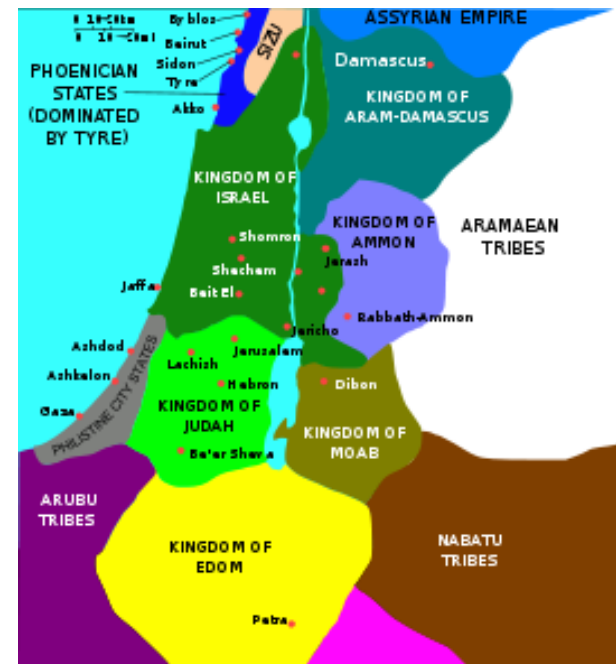

Bethlehem

Balak-Bileam

Vu. Fonds Het Goede Doel vzw., Doornstraat 11A,
8970 Poperinge 2010/8

1 Wie was Balak

Balak was koning van Moab rond 1200 voor de gangbare tijdrekening; zoon van Zippor en de heerser Moab rond 1350 voor Christus. Balak stierf als Joshua Canaan binnenging

In Openb. 2:12 – 14¹: Schrijf aan de engel van de gemeente in Pergamum: “Dit zegt hij die het scherpe, tweesnijdende zwaard heeft: Ik weet waar u woont, namelijk waar Satans troon staat. U bent mijn naam trouw gebleven en hebt uw geloof in mij niet verloochend, ook niet toen Antipas, mijn betrouwbare getuige, werd gedood in uw stad, waar ook Satan woont. Maar enkele dingen heb ik tegen u: sommigen houden vast aan **de leer van Bileam**, die **Balak** liet weten hoe hij voor de Israëlieten een val moest opzetten, waardoor ze heidens offervlees zouden gaan eten en ontucht zouden plegen.”

1.1 Bileam moet een vloek uitspreken.

Balak, de koning, heeft de profeet Bileam de opdracht gegeven een vloek uit te spreken over een volk dat hij als een bedreiging ervaart: de Israëlieten. Ofschoon Bileam in eerste instantie dit weigert, krijgt hij later toch de toestemming van God, op voorwaarde dat hij alleen dat

¹ Numeri 22–24; Rechters 11:25; Micha 6:5.

zal spreken wat God hem in de mond legt, hetgeen zegeningen zal blijken te zijn.

1.1.1 Israël's voorspoed

Drie keer neemt Balak Bileam mee naar een geschikte uitkijkpunten vanwaar hij kon neerkijken op Israel:

“De volgende morgen nam Balak Bileam mee naar Bamot² Baäl, een hooggelegen plaats vanwaar hij een deel van de Israëlieten kon zien³”

“En hij (Balak) nam hem (Bileam) mee naar de top van de Pisga, in de naar Tsofiemvlakte, bouwde zeven altaren en offerde op elk ervan een stier en een ram⁴”

“En hij (Balak) nam hem (Bileam) mee naar de top van de Peor; vandaar kijkt men uit over de Jesjimon⁵ (een woestijn). Bileam droeg Balak op om er zeven altaren te bouwen en zeven stieren en zeven rammen gereed te maken voor een offer. Balak deed wat Bileam hem had gezegd. Op elk altaar offerde hij een stier en een ram⁶”

² De hoogste plek van de afgod Baäl

³ Bum. 22:41.

⁴ Num. 23:13.

⁵ De woestijn.

⁶ Num. 23:28 –30.

1.1.2 Een voorspoed via JHWH

Maar zoals God hem dat had bevolen, was het voor Bileam onmogelijk de wens van de koning uit te voeren:
Hoe kan ik vervloeken wie door God niet is vervloekt?
Hoe kan ik verwensen wie door de Eeuwige niet is verwenst?

Ik zie hen vanaf de top van de rotsen, ik neem hen waar vanaf de heuvels, een volk dat afgezonderd leeft, zich niet verbindt met andere naties. Wie kan Jacob tellen, wie telt Israël⁷?”

Vanuit de hoogte naar beneden kijken, kan met veel sterke gebeurtenissen en emoties worden geassocieerd. Niets is adembenemender dan het uitzicht van een

⁷ Num. 23:8-9.

bergtop op een heldere dag. Toch kan dat uitzicht tegelijkertijd heel verwarrend en zelfs verlamrend zijn.

1.1.3 De hoogte

Hoogten zijn plaatsen waar God met ons communiceert. Denk maar aan de berg Sinai en de berg Moria waarop God Abraham de opdracht geeft om zijn zoon op te offeren⁸

Mozes beklom de hoogten om het Beloofde land voor zijn dood te zien: “Mosjee verliet de vlakte van Moab en hij beklom de Nebo, een van de toppen van de Pisga, tegenover Jericho. Daar liet de Eeuwige hem het hele

⁸ Gen. 22:2.

land zien: het hele gebied van Gilad tot aan Dan; Naftali, het gebied van Efrajim en Menasjè, heel Jehoeda tot aan de zee in het westen, de Negev, de Jordaanvallei en de vlakke bij de palmstad Jericho, tot aan Zoar⁹”

De Joodse wijzen¹⁰ interpreteren de bergen en de heuvels als allegorisch, “de Rotstoppen” refereert aan Patriarchen en de “de Heuvels” refereert aan de Matriarchen.

Ze halen deze toepassing uit het verschil van verwantschap dat gedeeld wordt enerzijds de vader en anderzijds de moeder met het kind.

De verbinding van de vader is algemeen, het relateert niet aan het lichaam van het kind op een specifieke wijze¹¹, Want het is de inbreng van de moeder negen maanden lang, die leidt tot de ontwikkeling van foetus tot kind en die zorgt dat de ledematen en organen die deel uitmaken van het lichaam van een kind worden gedefinieerd en ontwikkeld.

Om deze reden, zelfs na de geboorte van het kind, heeft zijn moeder een hechtere relatie met hem dan de vader, want het is zij die de bijzonderheden van zijn existentie vorm heeft gegeven. Dus een kind heeft een grotere liefde voor zijn moeder dan voor zijn vader en een grotere graad van ontzag

⁹ Deut 34:1.

¹⁰ Zohar, Vol. III, p. 210b op Num. 23:9.

¹¹ *De Nidda 31a, stellen dat het zaad van de vader verantwoordelijk is voor de spieren, beenderen en nagels. Niettemin, de eigenlijke existentie van deze delen van het lichaam zijn afhankelijk van de voeding die de foetus ontvangt in de baarmoeder*

voor de vader¹². Want liefde is afhankelijk van nabijheid en ontzag ontstaat door afstand.

Vergelijkbare concepten zijn van toepassing over de Patriarchen en de Matriachen van het Joodse volk. Om deze reden, wanneer gesproken wordt over de Patriarchen, gebruikt het vers de uitdrukking, “Zie ik het” wat staren van een afstand impliceert, terwijl voor de Matriachen het de uitdrukking “aanschouw ik het” *sichisa* gebruikt.

1.2 Bileam en zijn ezel

1.2.1 Het verhaal

Balak, wil Bileam overhalen. Op weg met zijn ezel zag Bileam de engel van Jahwe die de weg afsneed. Bileam probeerde driemaal te vervloeken, uiteindelijk werd het een zegen. Sommigene zien er een profetie van het einde in¹³.

Zo was Bileam als een soort "voodoopriester" ingehuurd door de koning van Moab om het volk van Israël te vervloeken bij de doortocht. God echter stuurde een engel met getrokken zwaard op de weg opdat

¹² *Het zelfde is van toepassing op de Sefirot van Chochma en Bina, die worden beschreven met de analogie van een vader en een moeder. Chochma veroorzaakt, en is, een manifestatie van ontzag, terwijl Bina veroorzaakt, en een manifestatie van liefde is.*

¹³ Num. 22:2-25:9

Bileam niet zou vervloeken, maar driemaal zegenen. De ezelin stopte. De ziener was echter verblind en sloeg de ezelin tot driemaal toe om door te rijden. Het arme dier vroeg: waarom slaat gij mij?

De verdere conversatie tussen de ezel en Bileam, te lezen in het boek Numeri, hoofdstuk 22 is echt om te lachen.

1.2.2 Een lachwekkend

(c) Sarah Kranz

verhaal

Het verhaal van de ezel is inderdaad een lachwekkend verhaal. Een ezel die slimmer is dan de mens die erop

zit. Niet eens strijdvaardig dier dat mee in de optocht kan.

Maar die ezel die luister naar JHWH. De os en de ezel zijn duidelijk meer mee met het verhaal tussen JHWH en de mensen.

Ook Bileam was een profeet: een profeet, die de vloek tot zegen keerde, goed begrepen?

Een zekere Paulus noemt het evangelie een belachelijke boodschap of een dwaasheid in de oren van mensen van de wereld. Stel je voor: een koning maakte zijn intocht op de rug van een ezeltje. Ondanks dat de inwoners van de hoofdstad wuifden met palmtakken en riepen Hosanna, gezegend is Hij die komt in de naam des Heren, werd een paar dagen later die koning gekruisigd. Hij zou pretenderen aan God gelijk te zijn. Tijdens zijn sterven aan het kruis riep de ter dood veroordeelde uit: Eli, Eli, lama sabachtani? Mijn God, mijn God, waarom hebt Gij mij verlaten?

1.2.3 Bileam snapt het

Uiteindelijk zal Bileam zijn ezel geloven. In feite zal hij JHWH's woorden¹⁴ tot zich nemen. Zo wordt de vloek een zegen.

¹⁴ Die nacht zei God tegen Bileam: "Sta op en ga met deze mannen mee, maar zorg ervoor dat u alleen dat zegt wat Ik u opdraag." Deut. 22:20.

1.3 Bileam en de vloek

**1.3.1 Bileam:
profeet of
bezweerder.**

Het was een listige samenzwering, tussen koning Balak en tovenaars Bileam. Vlak vóór de grens van Moab was het volk Israël gelegerd. Na de lange omweg waren de Israëlieten door twee volken aangevallen, maar die hadden ze verslagen en verjaagd. Het hele gebied ten oosten van de rivier de Jordaan was in hun bezit gekomen. Zij hadden beleefd hoe God met hen ging, niemand kon tegen hen stand houden.

De koning van Moab had van hen niets te vrezen, want net als de Edomieten waren ook de Moabieten een broedervolk. Maar dat begreep hij niet. Hij bleef bang en dacht: wie niet sterk is moet slim zijn. Als wapengeweld niet helpt, dan maar tovergeweld. Een magisch veld in plaats van een slagveld, bezweren in plaats van belegeren.

Hij besloot Bileam te laten komen om veel vervloekingen¹⁵ uit te spreken over het volk Israël. Hij

¹⁵ Tvenaars zijn aan de bijbel niet vreemd. Deze tovenaars beschikten over ongehoorde krachten. Mozes had al met hen te maken gehad toen hij voor de farao van Egypte stond. Die had ze laten komen om met hun toverij Mozes af te troeven. Zij toverden stokken tot slangen en maakten water tot bloed, Exodus 7:11,22.

zag dingen die andere mensen niet zien, en dat niet alleen. Hij kon maken dat er dingen gingen gebeuren die nog niemand wist, omdat hij beschikte over bovennatuurlijke krachten. Zijn woorden waren orakelwoorden: hij riep de geesten op om te doen wat hij wilde. Althans, dat meende hij.

Hij had de engel met het tweesnijdend zwaard¹⁶ ontmoet. Tegen de wens van koning Balak in, sprak hij in plaats van vervloekingen, allerlei zegenspreuken uit over de Israëlieten, de één nog mooier dan de ander. Tot vier keer toe¹⁷.

Koning Balak wilde Bileam stoppen: "Als je het dan niet wil vervloeken, zegen het dan toch niet!" Maar Bileam ging door met het volk te zegenen, hij wist van geen ophouden, want God bestuurde zijn mond. Zelfs deed hij een uitspraak over de Messias, die God beloofd had:

"Ik zie Hem, maar niet nu, ik schouw Hem, maar niet van dichtbij. Er stijgt een ster op uit Jakob¹⁸ en een scepter rijst op uit Israël..."

De vloek waarvoor Bileam was ingehuurd, wilde maar niet komen. In plaats daarvan kwam er vier maal een zegen.

¹⁶ Openbaring 1:16; Hebr. 4:12.

¹⁷ Hierover kun je lezen in Numeri 31:8, Psalm 106:28-31 en in Openbaring 2:14.

¹⁸ Num. 24:17.

1.3.2 Andere tactiek

Het lukte niet met Bileam. Het kwade wilde Gods Volk scheiden van Zijn binding met hen. Bileam gaf aan koning Balak de raad: "Nodig je Israëlieten uit voor een feest ter ere van Baäl-Peor!" Bij dat feest mochten de vrouwen van Moab zelf een man uitkiezen die ze wensten. Die verleidden ze dan om mee te gaan naar het offerfeest voor hun god. Veel Israëlieten namen de uitnodiging maar al te graag aan; ze werden niet eens tegengehouden door hun leiders. Later wordt er een straoefening gehouden, onder de Israëlieten, maar ook onder de Moabieten. Daarbij komt ook Bileam om het leven.

1.3.3 Conclusies

- een zwak mens die op God vertrouwt, is weerbaar tegenover de boze en kan standhouden.
- als zijn vertrouwen in God ophoudt, is hij weerloos en niet meer bestand tegen de listen van de boze.

Het wel en wee van volken wordt sterk door godsdienstige krachten bepaald. Veel oorlogen worden gevoerd met religieuze motieven. Dat gold ook voor de Israëlieten. Zij mochten geen aanvalsoorlogen voeren maar zij mochten zich wel verdedigen.

De wapenrusting van het Godsvolk moet zijn: gerechtigheid, waarheid, geloof en trouw. Hun levenswijze moet overtuigend zijn, weerbaar en niet weerloos. Anders worden ze door het leven verslagen.

2 Peor

2.1 Afgoderij

Het volk viel voor de charmes van de dochters van Moab en vereerden de afgod van **Peor**. Wanneer een hoog geplaatste een Midianitische prinses benaderde in een tent werden ze allebei door **Pinchas** gedood, dat was het einde van de *plaag* bij de Israëlieten.

De Rabbijnen vertellen dat de eredienst in Peor afstotelijk was. Wat men at, graan en het bier dat men dronk moest men in de ontlasting terug geven aan de afgoden, offeren bij hun beeld¹⁹. Afgoderij degenereert de mens. Al hebben de vereerders van de zon een plus punt, de zon verwarmt, geeft groeikracht, verlicht... regen, wind en de aarde geven de mens welzijn, maar...onze dankbaarheid moet naar de Schepper gaan. Hij schiep het licht. We danken de schrijnwerker en niet de hamer.

In Peor was afgodedom. Ze vereerden in feite de afval.

2.2 Genieten - deugd

De chassidische meesters beschrijven de afgoderij is als het afsnijden van het genoeg van zijn wortels. Wat is genoeg/vreugde? We genieten van een maaltijd, een opvoering, een intellectuele vondst.... Dat zijn allemaal verschillende voldoeningen. De kern van alle genot is de ziel van de schepping.

The Kabbalisten beschrijven de **geschapen realiteit** als "wording/geschiene/toledot". **Het opperste genot is JHWH's genoeg in Zijn schepping.** Op die manier wordt plezier (*ta'anug*) en verlangen (*ratzon*), respectievelijk, binnen- en buitenkant van Goddelijke attributen *sefirah*.

¹⁹ Sanhedrin 64a.

Alle geschapene heeft uiteindelijk dat Goddelijk verlangen 'geheimzinnig'/'stilzwijgend' in zich. Hoe verder van de bron verwijderd hoe meer ondergeschikt, tastbaar, egocentrisch en fysisch. Dat is uiteraard te plaatsen binenn de Hebreeuwse redenering..

In de omgang met de dingen zal onze vreugde afhankelijk zijn van de binding, de trap in de evolutieve keten, waar dit object zich plaatst. Hoe dieper deze combinatie ingaat op de vervulling van het verlangen en het genot van JHWH hoe inteser (niet kwalitatief) de voldoening, de vreugde, zal zijn. Daarom is Tora vreugde, simcha Tora.

2.3 Pleasure as Displeasure:

Genot en ontgoocheling.

De laagste trap is het tegengestelde aan God's genot/wil. Hier zien we en interne/existentiele . Enerzijds wenst God dat we Zijn Wil doen en anderszins hebben we een vrije wil. We hebben bij wijze van spreken de vrijheid niet te willen bestaan²⁰ . .

Hoe meer we ons voeden met 'voedende' bestanddelen, geboren worden 'van boven' hoe minder 'kwaad' (te opwaarderen, materie van Gods barmhartigheid-/vergiffenis/'indulgence (aflaten?')

²⁰ Dat noemen de Chassidim " metaphor of digestion". Zoals in de spijsvertering het opbouwende is bewaard en het nutteloze uitgeworpen, zo werpt de mens zichzelf weg door meer waardeloos te consumeren.

2.4 Een Vrouw in haar Huis

Elk Joods huis is een wereld op zichzelf waarin alle *Tien Sefirot* zijn gemanifesteerd.

Juist zoals in de hemelse *Sefirot*²¹ en in de vermogens van onze ziel, is er een voordeel aan *Bina* boven *Chochma* zo ook in een Joods Huis is er een dimensie van verhevenheid aan de positie van de vrouw. Het werkelijk functioneren van het huis inclusief de educatie van de kinderen, gastvrijheid aan gasten, vrijgevige giften voor *tzedaka* en dergelijke, liggen allen in het domein van een vrouw.

Een man is de meeste tijd van de dag niet thuis. Hij is bezig met Thorastudie en gebed, of het verdienen van levensonderhoud. Omdat *zijn wil*²² zal worden “vervuld” en gemanifesteerd in actueel leven, moet hij zich kunnen verlaten op zijn “gepaste vrouw”.

Bovendien, het Hebreeuwse woord vertaald als “vervuld” *oseh* betekent ook “creëren”. Soms creëert, vormt, een “gepaste vrouw” “de aanwijzingen en wil van haar echtgenoot”. “Wanneer een man en een vrouw waardig zijn, rust de G’ddelijke Aanwezigheid op hen”. Wanneer een Joods Huis wordt geleid als een “Heiligheid in microkosmos”, rust de “G’ddelijke Aanwezigheid daar”,

²¹ In deze context verklaart de Arizal (*Likkoetei HaShas, Yevamot*), waarom de mitzwa wees vruchtbaar en vermenigvuldig u, is vervuld wanneer een vrouw bevalt van een jongen en een meisje, omdat dit de structuur van G’D’s Naam Y-H-V-H complementeert (die alle Tien Sefirot reflecteren). De vader representeert de yoed, de eigenschap van *Chochma*, de moeder de eerste hé, de eigenschap van *Bina*, de zoon, de vav, de middot van *Zeir Anpin* en de dochter, de tweede hé, de eigenschap van *Malchoet*

²² In beide lagen. Joodse visie, uiteraard.

“geen kwaad zal onder jullie verblijven.” In tegendeel, Hij zal alleen maar goedheid verlenen, openlijke en evidente goedheid, zoals wordt gemanifesteerd in overvloedige zegeningen voor kinderen, gezondheid en voorspoed.

2.5 Het ultieme doel

We geven hier vertekkend van de Joodse filosofie de redenering die men opbouwde rond die 'rotskoppen' en 'heuvelen'.

De Patriarchen en de Matriarchen delen een connectie met elke Jood en begiftigen elk lid van het Joodse Volk met hun spirituele erfenis. Impliciterend dat elke Jood twee algemene spirituele drijfveren bezit. De patriarchen begiftigden hem met een specifieke eigenschap van *Chochma*, het potentieel voor complete en totale zelfnullificatie, weergevend de sublieme eenheid, terwijl de Matriarchen hem begiftigde met een specifieke eigenschap van *Bina*, zelfnullificatie die een persoon toe staat om zijn identiteit te bewaren, weergevend het lagere vlak van eenheid.

Het uiteindelijke doel van de Schepping²³ is, dat de wereld wordt getransformeerd in een verblijfplaats voor G'D. Dus onze G'ddelijke dienst zou *niet* moeten worden *verwijderd van* deze wereld, maar zou zich moeten richten op het aanwenden van de wereld als medium voor G'ddelijkheid zoals die bestaat binnen haar eigen context.

²³ En van de uitverkiezing: “Het is een volk dat afgezonderd en verzekerd woont en zich niet rekent onder de volkeren”

Om deze reden bezaten de Matriarchen, wier G'ddelijke dienst een intiemere betrokkenheid met de wereld weergeeft, een voordeel ten opzichte van de Patriarchen. En daarom werd Abraham geïnstrueerd, "Luister naar alles wat Sara je vertelt²⁴."

In Israël blijft de overtuiging. De identiteit van de Joden zal intact blijven. De interpretatie van de *Targum*, spreekt van de Era van Verlossing, wanneer: "in de toekomst dit Volk deze wereld zal leiden naar de uiteindelijke Verlossing door *Mashiach (Messias)*, moge het plaatsvinden in de nabije toekomst.

2.6 Chassidisch verhaal

Rabban Gamliel, Rabbi Elazar ben Azariah, Rabbi Yehoshua and Rabbi Akiva wandelden en hoorden de Romeinse menigte 120 mijlen verder roepen.
Ze weenden.

Alleen Rabbi Akiva lachte.

²⁴ Genesis. 21:12.

Waarom lach je? Vroegen ze.

Waarom wenen jullie? Antwoorde hij.
De barbaren, die buigen voor hun afgoden, beelden slechts en offeren, die voelen zich happy en juichen. En wij? We hebben de voetbank van JHWH, de Tempel in Jerusalem, die in de vlamme is opgegaan, moeten wij dan om dit verlies niet wenen.

Rabbi Akiva antwoordde: Daarom lach ik.
Als degene die JHWH's wil niet volgen er reden is om te lachen, waarom zou het voor ons niet zo zijn²⁵ ..

²⁵ Talmud, Makkot 24a-b.

3 Veertig jaar lang

3.1 Israëls woestijntijd

De afgoderij van Peor is zo te verklaren. Peor was de verering van al wat te verwerpen is in functie van een God-erend leven. In de woestijntijd werd Israël gekleed en gevoed door JHWH. Het leven die veertig jaar was met het manna gevoed. Manna was helemaal verteerbaar, zegt de Rabbijn. Er was geen afval. Er was niets uit te werpen.

Nu moesten ze definitief kiezen. Het "middellijke" of het "sprituele". Pinchas zou halt roepen aan de 'verkrachters'. Hij stopte de plaag van Peor. Voor ons op de minder begrijpelijke gewelddadige manier.

Elia zal precies dezelfde boodschap brengen en de 450 Baal priesters zullen het onthielden²⁶. Hij zal ze de Levieten lezen.

3.2 Spanning: ontzag en liefde

Elk Joods huis is een wereld op zichzelf waarin alle *Tien Sefirot* zijn gemanifesteerd. In de bais van het sociale weefsel, ook het begin van de Leefregels van JHWH, staat het gezin als model. In feite is het JHWH en niet het gezin.

Juist zoals in de hemelse *Sefirot*²⁷ en in de vermogens van onze ziel, is er een voordeel aan *Bina* boven *Chochma* zo ook in een Joods Huis is er een dimensie van verhevenheid aan de positie van de vrouw. Het werkelijk functioneren van het huis inclusief de educatie van de kinderen, gastvrijheid aan gasten, vrijgevege giften voor *tzedaka* en dergelijke, liggen allen in het domein van een vrouw.

Een man is de meeste tijd van de dag niet thuis. Hij is bezig met Thorastudie en gebed, of het verdienen van levensonderhoud. Omdat *zijn wil*²⁸ zal worden “vervuld”

²⁶ 1Kon. 18:19vv.

²⁷ *In deze context verklaart de Arizal (Likkoetei HaShas, Yevamot), waarom de mitzwa wees vruchtbaar en vermenigvuldig u, is vervuld wanneer een vrouw bevalt van een jongen en een meisje, omdat dit de structuur van G'D's Naam Y-H-V-H complementeert (die alle Tien Sefirot reflecteren). De vader representeert de yoed, de eigenschap van Chochma, de moeder de eerste hé, de eigenschap van Bina, de zoon, de vav, de middot van Zeir Anpin en de dochter, de tweede hé, de eigenschap van Malchoet*

²⁸ In beide lagen. Joodse visie, uiteraard.

en gemanifesteerd in actueel leven, moet hij zich kunnen verlaten op zijn “gepaste vrouw”. Bovendien, het Hebreeuwse woord vertaald als “vervuld” *oseh* betekent ook “creëren”. Soms creëert, vormt, een “gepaste vrouw” “de aanwijzingen en wil van haar echtgenoot”. “Wanneer een man en een vrouw waardig zijn, rust de G’ddelijke Aanwezigheid op hen”. Wanneer een Joods Huis wordt geleid als een “Heiligheid in microkosmos”, rust de “G’ddelijke Aanwezigheid daar”, “geen kwaad zal onder jullie verblijven.” In tegendeel, Hij zal alleen maar goedheid verlenen, openlijke en evidente goedheid, zoals wordt gemanifesteerd in overvloedige zegeningen voor kinderen, gezondheid en voorspoed.

4 Davidster – ster van Jacob

4.1 De **david(s)ster** of **davidschild**

Maßeen David is een spiritueel symbool in de vorm van een hexagram, een combinatie van twee gelijkzijdige driehoeken. Het komt bij vele volkeren, zoals de Egyptenaren, Indiërs, Chinezen en Peruanen voor. Pas in de 15de eeuw, door de mystiek van Izaak Loeria begon het als een speciaal joods teken te gelden. Langzamerhand neemt het dan de plaats in van het meest geliefde joodse symbool tot die tijd²⁹: de *Menorah*, de zevenarmige kandelaar. Vele legenden zijn met het ontstaan en het

²⁹ Het werd pas een embleem voor Joodse mensen toen het op een Zionistische Conferentie, in 1897, georganiseerd door Theodoor Herzl, gekozen werd als insigne van hun beweging.

gebruik van de davidster verbonden. Door de nationaalsocialisten werd de davidster op een gele achtergrond als 'jodenster' gebruikt om daarmee de joden te onderscheiden van de overige bevolking en het gemakkelijker te maken ze te vernietigen. Davidster De vlag van Israël wordt ermee geladen. Een andere naam voor de Davidster is Schild van David, of het magische Zegel van Salomo.

4.2 De ster van Jakob

De ster uit Jakob is nooit vereenzelvigd geweest met de Davister. Ze komt in Tweede Verbond als teken van JHWH vopor de wijzen. In het boek Openbaring³⁰ wordt de Messias de Morgenster. Maar dit is een speurwerk voor een andere studie.

³⁰ Openb. 2:28; 22:16.

